

prima instanță: Judecătoria Ciocana mun. Chișinău
judecătorul: I. Mânăscuță
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
judecători: L.Bulgac, S. Gîrbu, G. Dașchevici

DECIZIE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecătorul
judecători

Svetlana Filincova,
Nicolae Craiu, Dumitru Visternicean,

examinând cererea de recurs declarată de către Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni împotriva Mariane Tabuica, intervenienți accesorii Agenția Imobiliară „Alef Imobil” Societate cu Răspundere Limitată și Organizația de Microfinanțare „Premier Finanțare” Societate cu Răspundere Limitată privind rezilierea contractului de împrumut și încasarea sumei, și

la cererea reconvențională înaintată de Mariana Tabuica împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni privind declararea nulității și fără efecte juridice a clauzei contractuale privind încasarea penalității,

C O N S T A T Ă :

La 09 decembrie 2014, Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni (în continuare CA „Asterra Grup” SA) s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Mariane Tabuica, intervenienți accesorii Agenția Imobiliară „Alef Imobil” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare AI „Alef Imobil” SRL) și Organizația de Microfinanțare „Premier Finanțare” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare OM „Premier Finanțare” SRL) privind rezilierea contractului de împrumut și încasarea sumei. (f.d 6-9 vol.I)

Solicită CA „Asterra Grup” SA, conform cererii de concretizare a pretențiilor din 17 februarie 2016, încasarea datoriei în sumă de 24 999,79 euro, a dobânzii contractuale în sumă de 10 097, 90 euro, a penalității în sumă de 44 999,62 euro, a

dobânzii de întârziere în sumă de 3 790, 38 euro și a cheltuielilor de judecată. (f.d. 155-157 vol.I)

Totodată, Măriana Tabuica a înaintat cererea reconvențională împotriva CA „Asterra Grup” SA privind declararea nulității și fără efecte juridice a clauzei contractuale, privind încasarea penalității prevăzută de pct. 8.1 al contractului de împrumut nr. 009 din 06 august 2012, încheiat între Măriana Tabuica și OM „Premier Finanțare” SRL. (f.d. 182-183 vol.I)

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 10 iunie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de CA „Asterra Grup” SA împotriva Mariane Tabuica, intervenienți accesorii AI „Alef Imobil” SRL și OM „Premier Finanțare” SRL privind rezilierea contractului de împrumut și încasarea sumei. S-a încasat de la pârâta Mariana Tabuica în beneficiul reclamantei CA „Asterra Grup” SA datoria în mărime de 24 999, 79 euro, dobânda contractuală în mărime de 10 097, 90 euro, penalitatea în mărime de 15 000 euro, dobânda de întârziere în mărime de 3 790, 38 euro, în total 53 888, 07 euro sau echivalentul în lei moldovenești la cursul stabilit de către Banca Națională a Republicii Moldova, la data executării hotărârii judecătorești și cheltuielile de judecată în mărime de 45 566,12 lei.

În rest acțiunea în partea încasării penalității în mărime de 29 999,62 euro, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a respins integral cererea reconvențională înaintată de Mariana Tabuica împotriva CA „Asterra Grup” SA privind declararea nulității și fără efecte juridice a clauzei contractuale privind încasarea penalității, prevăzută de pct. 8.1 al contractului de împrumut nr. 009 din 06 august 2012, încheiat între Mariana Tabuica și OM „Premier Finanțare” SRL, ca fiind neîntemeiată. (f.d. 212-213, 227-230 vol.I)

La 05 iulie 2016, Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Ion Cernolev a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 10 iunie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate de CA „Asterra Grup” SA și admiterea integrală a cererii reconvenționale înaintată de Mariana Tabuica, concomitent solicitând scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului. (f.d.221 vol.I)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016, s-a respins cererea Mariane Tabuica privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, nu s-a dat curs cererii de apel declarate, acordându-i se termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor și anume, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei. S-a adus la cunoștința apelantei Mariane Tabuica că, în cazul

nelichidării în termen a neajunsurilor conform indicațiilor instanței de apel, cererea va fi restituită. (f.d.249-251 vol.I)

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 30 noiembrie 2016, Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin, a declarat recurs nemotivat, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi încheieri, prin care demersul privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel să fie admis. (f.d.1 vol.II)

Ulterior, la 07 martie 2017, Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin, a depus recurs motivat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016. (f.d.16-18 vol.II)

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2017 recursul declarat de Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin s-a respins, încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016 s-a menținut. (f.d.35-42 vol.II)

La 12 iunie 2017 Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2017, solicitând admiterea revizuirii, casarea încheierii instanței de recurs și dispunerea rejudecării fondului recursului. (f.d.49-52 vol.II)

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 septembrie 2017 cererea de revizuire depusă de Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin s-a respins ca fiind inadmisibilă. (f.d.73-78 vol.II)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, s-a restituit cererea de apel declarată de Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Ion Cernolev, pe motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii din 23 noiembrie 2016. (f. d. 96-99 vol.II)

Pentru a dispune astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut, că apelanta Mariana Tabuica cunoscând despre necesitatea prezentării dovezii a plății taxei de stat nu a prezentat înscrisul respectiv în termenul instituit de instanță.

Astfel, concluzionează instanța de apel, că Mariana Tabuica cunoștea despre necesitatea înlăturării neajunsurilor depistate, fiindu-i oferit un termen suficient, apelanta nu a prezentat instanței dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin la 22 decembrie 2017 a contestat-o cu recurs nemotivat, ulterior la 16 februarie 2018 a depus recurs motivat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, solicitând, admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei pentru soluționarea chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel.

În motivarea cererii de recurs a invocat, că încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 privind restituirea cererii de apel este neîntemeiată, deoarece a fost emisă cu încălcarea și interpretarea eronată a normelor de drept procedural.

Menționează că a fost înștiințat despre data ședinței numită pentru 14 decembrie 2017 ora 11.00 în instanța de apel, prin citația, recepționată la 21 octombrie 2017.

La 14 decembrie 2017 ora 12.20 i-a comunicat grefierii judecătorului raportor că pleacă în altă ședință numită la 12.30, solicitând să fie informat judecătorul despre acest fapt, însă la revenirea în sala de ședință a fost informat că cererea de apel a fost restituită.

Reține că, nu este de acord cu încheierea instanței de apel privind restituirea cererii de apel, pe motivul neexecutării în termen a indicațiilor instanței de apel din 14 decembrie 2017, deoarece pentru suma contestată în cererea de apel a achitat plata taxei de stat în mărime de 2 000 lei. (f. d. 101-102;108-110 vol.II)

La 20 februarie 2018, CA „Asterra Grup” SA a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil. (f. d. 118-119 vol.II)

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat la 22 decembrie 2017 (f.d.101-102 vol.II) împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 (f.d.95; 96-99 vol.II) este depus în termen, deoarece copia încheierii a fost expediată părților la 22 ianuarie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire a Curții de Apel Chișinău (f.d.100 vol.II), însă la dosar nu sunt anexate probe care ar confirma recepționarea de către recurenta a încheierii.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 365 alin. (4) CPC, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. art. 364 și 365 CPC și dacă cererea este depusă fără plata

taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea de apel dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Materialele cauzei atestă că, la 05 iulie 2016, Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Ion Cernolev a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 10 iunie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate de CA „Asterra Grup” SA și admiterea integrală a cererii reconvenționale înaintată de Mariana Tabuica, concomitent solicitând scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului. (f.d.221 vol.I)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016, s-a respins cererea Mariane Tabuica privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, nu s-a dat curs cererii de apel declarate, acordându-i se termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor și anume, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei. S-a adus la cunoștința apelantei Mariane Tabuica că, în cazul nelichidării în termen a neajunsurilor conform indicațiilor instanței de apel, cererea va fi restituită. (f.d.249-251 vol.I)

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 30 noiembrie 2016, Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin, a declarat recurs nemotivat, ulterior, la 07 martie 2017 a depus recurs motivat solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi încheieri, prin care demersul privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel să fie admis. (f.d.1;16-18 vol.II)

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2017 recursul declarat de Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin s-a respins, încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016 s-a menținut. (f.d.35-42 vol.II)

La 12 iunie 2017 Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2017, solicitând admiterea revizuirii, casarea încheierii instanței de recurs și dispunerea rejudecării fondului recursului. (f.d.49-52 vol.II)

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 septembrie 2017 cererea de revizuire depusă de Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin s-a respins ca fiind inadmisibilă. (f.d.73-78 vol.II)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, s-a restituit cererea de apel declarată de Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Ion Cernolev, pe motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii din 23 noiembrie 2016. (f. d. 96-99 vol.II)

Prin urmare, raportând la caz normele sus-citate, în condițiile în care apelanta Mariana Tabuica nu a prezentat dovada plății taxei de stat în termenul limită acordat de instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel, privind restituirea apelului, întemeiată.

Principalul motiv invocat în recurs este că recurenta-apelanta a achitat plata taxei de stat în mărime de 2 000 lei pentru suma contestată părăn cererea de apel.

Colegiul constată că, recurenta achitând plata taxei de stat doar în mărime de 2000 lei, nu a lichidat integral neajunsurile stabilite prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2017 Mariana Tabuica și urma în termen stabilit de către instanța de apel să prezinte apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în sumă de 18 750 lei.

Dat fiind faptul că, apelanta nu au înlăturat integral neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel din 23 noiembrie 2016, în baza art.369 alin.(1) lit.a) CPC prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2018, instanța de apel întemeiat a restituit cererea de apel (f.d.79-81).

Instanța de recurs remarcă că, apelanta a beneficiat de termen suficient pentru a înlătura neajunsurile până la 14 decembrie 2018 și urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat cu desăvârșire de către ultimii.

În astfel de circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel întemeiat a restituit cererea de apel, având în vedere că apelanta-recurenta nu a întreprins vre-o acțiune de a prezenta dispoziția de plată a taxei de stat în original în instanța de apel.

La caz, sunt relevante și dispozițiile art. 56 alin. (2), (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, în conformitate cu care, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligentă și să se intereseze de

soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

În acest context, instanța de recurs conchide că, atât Mariana Tabuica cât și reprezentanții ei, avocații Pavel Pitihin, Ion Cernolev s-au folosit cu rea-credință de drepturile procedurale, or avocații apelantei, recepționând încheierea instanței de apel din 23 noiembrie 2016 de nu a da curs cererii de apel, urmau să se asigure că dovada plății integrale a taxei de stat va ajunge la instanța de apel cel târziu la momentul stabilit de către instanța de apel, până la 14 decembrie 2018 cât să întreprindă toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin prezentarea dovezii plății taxei de stat în termenul și timpul stabilit.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră legală și întemeiată, or, recurenta-apelanta nu a întreprins vre-o acțiune de a prezenta dovada plății taxei de stat în instanța de apel până la data de 14 decembrie 2017, ziua în care a expirat termenul pentru înlăturarea neajunsurilor.

De asemenea instanța de recurs nu va susține alegațiile avocatului Pavel Pitihin invocate în cererea de recurs, precum că la 14 decembrie 2017 ora 12.20 i-a comunicat judecătorului raportor prin intermediul grefierii că pleacă în altă ședință numită la 12.30, deoarece în încheierea instanței de apel lipsesc careva mențiuni despre cererea reprezentantului apelantei și inclusiv procesul-verbal al ședinței.

Din considerentele expuse, sunt declarative și argumentele recurente referitor la faptul că prin încheierea contestată au fost încălcat dreptul la un proces echitabil consacrat în art. 6 §1 CEDO.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilind în jurisprudența degajată că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Totodată, argumentul recurente Mariana Tabuica în privința faptului că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, este declarativ și nu constituie temei juridic de admitere a recursului în sensul declarat, nefiind prezentate careva probe care ar dovedi contrariul.

Colegiul relevă că soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului

și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (Cauza Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit.a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de către Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni împotriva Mariane Tabuica, intervenienți accesorii Agenția Imobiliară „Alef Imobil” Societate cu Răspundere Limitată și Organizația de Microfinanțare „Premier Finanțare” Societate cu Răspundere Limitată privind rezilierea contractului de împrumut și încasarea sumei și la cererea reconvențională înaintată de Mariana Tabuica împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni privind declararea nulității și fără efecte juridice a clauzei contractuale privind încasarea penalității.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean